

« Qui prædicas non furandum, furaris¹. » Solvit ergo in facto qui furatur, et quasi docet sic; minimus vocabitur in regno cœlorum, id est, in Ecclesia hujus temporis. De illo dictum est: « Quæ dicunt facite, quæ autem faciunt, » facere nolite², » Qui autem fecerit, et sic docuerit, magnus vocabitur in regno cœlorum. Ex eo quod dixit hic, fecerit, contra hoc ibi dixit, solverit, id est, non fecerit, et docuerit sic. Ille ergo solvit, qui non facit. Quid nos docet, nisi ut facta interrogemus, non verba credamus? Obscuritas rerum multa nos cogit dicere: maxime ut illud quod Dominus revelare dignatur, etiam ad tardiores fratres perveniat; quia omnes Christi sanguine comparati sunt. Et vereor ne ipsa Epistola istis diebus, sicut promiseram, non finiatur: sed quod Domino placet, melius est servare reliquias, quam onerare corda nimio cibo.

TRACTATUS VII³.

Ab eo quod sequitur: *Jam vos ex Deo estis filiioli: usque ad id, Deum nemo vidit unquam.*

I. **MUNDUS** iste omnibus fidelibus quærentibus patriam sic est, quomodo fuit eremus populo Israël. Errabant quidem adhuc, et patriam quærebant: sed duce Deo errare non poterant. Via illis fuit jussio Dei. Nam ubi per quadraginta annos circumierunt, paucissimis mansionibus conficitur iter ipsum, et notum est omnibus, Tardabantur, quia exercebantur, non quia deserebantur. Quod

¹ Rom. II, 21. — ² Matth. XXII, 3. — ³ Habitus septima feria Paschæ juxta vet. Cod.

ergo nobis promittit Deus, ineffabilis dulcedo est; et bonum, sicut Scriptura dicit, et sæpe nobis commemorantibus audistis, quod oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit¹. Laboribus autem temporalibus exercemur, et tentationibus vitæ præsentis erudimur. Sed si non vultis in ista eremo siti mori, bibite charitatem. Fons est quem voluit Dominus hic ponere, ne deficiamus in via: et abundantius eum bibemus, cum ad patriam venerimus. Modo Evangelium lectum est: ut de ipsis verbis, quibus lectio terminata est dicam, quid aliud nisi de charitate audistis? Quandoquidem pactum fecimus cum Deo nostro in oratione, ut si volumus ut dimittat nobis peccata nostra², dimittamus et nos peccata quæ in nos fuerint commissa. Non autem dimittit nisi charitas. Tolle charitatem de corde: odium tenet, ignoscere non novit. Sit ibi charitas, secunda ignoscit, quæ non angustatur. Epistola autem ista tota, quam suscepimus tractandam vobis, videte si aliud aliquid commendat quam ipsam unam charitatem. Nec timendum est, ne sæpe dicendo in odium veniat. Quid enim amatur, si charitas in odium veniat? Qua charitate fit ut cætera bene amentur, ipsa quomodo amanda est? Res ergo quæ nunquam debet de corde discedere, nec ab ore discedat.

II. « Jam vos, inquit, ex Deo estis filiioli, et vicistis » eum³: » quem, nisi Antichristum? Superius enim dixerat: « Omnis qui solvit Jesum Christum, et negat eum » in carne venisse, non est ex Deo⁴. » Exposuimus autem si meministis, quia omnes negant Jesum Christum in carne venisse, qui violant charitatem. Jesus enim non opus erat ut veniret, nisi propter charitatem. Charitas enim nobis illa commendatur, quam et ipse in Evangelio commendat: « Majorem hac dilectionem nemo potest

¹ Isai. LXIV, 4, et I Cor. II, 9. — ² Matth. VI, 12. — ³ Joan. IV, 4. — ⁴ Ibid. 3.

» habere, quam ut animam suam ponat pro amicis suis¹. » Quomodo poterat Filius Dei animam suam ponere pro nobis, nisi carne indueretur, ubi mori posset? Quisquis ergo violat charitatem, quodlibet dicat lingua, vita ipsius negat Christum in carne venisse: et iste est Antichristus ubicumque fuerit, quocumque intraverit. Sed quid dicit eis qui cives sunt illius patriæ, cui suspiramus? « Vicistis » eum. » Et unde vicerunt? « Quia major est qui est in » vobis, quam qui in hoc mundo². » Ne victoriam suis viribus tribuerent, et arrogantia superbiam vincerentur: (quemcumque enim diabolus superbum fecerit, vincit:) volens eos servare humilitatem, quid ait? « Vicistis eum. » Jam omnis homo qui audit, « Vicistis, » erigit caput, erigit cervicem, laudari se vult. Noli te extollere, vide quis in te vicit. Quare vicisti? « Quia major est qui est in » vobis, quam qui in hoc mundo. » Esto humilis, porta Dominum tuum; esto jumentum sessoris tui. Bonum tibi est ut ipse regat, et ipse ducat. Nam si ipsum sessorem non habueris, cervicem erigere potes, calces potes mittere: sed vae tibi sine rectore; quia libertas ista in bestias te mittit comedendum.

III. « Hi de mundo sunt. » Qui? Antichristi. Jam audistis qui sint. Etsi non estis, cognoscitis eos: quisquis autem hoc est, non cognoscit. « Hi de mundo sunt: ideo » de mundo loquuntur, et mundus eos audit. » Qui sunt qui de mundo loquuntur? Attendite qui contra charitatem. Ecce audistis Dominum dicentem: « Si dimiseritis » peccata hominibus, dimittet vobis et Pater vester » cœlestis peccata vestra: si autem non dimiseritis, nec » Pater vester dimittet vobis peccata vestra³. » Sententia est veritatis: aut si non veritas loquitur, contradic. Si Christianus es, et credis Christo, ipse dixit: « Ego

¹ Joan. xv, 13. — ² 1 Joan. iv, 5. — ³ Matth. vi, 14, 15.

» sum veritas⁴. » Sententia ista vera est, firma est. Jam audi homines de mundo loquentes. Et non te vindicaturus es, et dicturus est ille quia fecit tibi? Imo sentias quia cum viro² habet. Quotidie dicuntur ista. De mundo loquuntur qui ista dicunt: et mundus eos audit. Nec dicunt ista nisi qui diligunt mundum; neque audiuntur ista nisi ab his qui diligunt mundum. Et qui diligit mundum, et negligit charitatem, audistis quia negat Jesum in carne venisse. Aut si fecit illud in carne ipse Dominus? Si cum expalmaretur, voluit se vindicari? Si cum in cruce penderet, non dixit: « Pater ignosce illis, quia nesciunt quid faciunt³? » Si autem non minabatur qui potestatem habebat; tu quid minaris, quid sufflas in potestate aliena constitutus? Ille quia voluit mortuus est, et non minabatur: tu nescis quando morieris, et minaris?

IV. « Nos ex Deo sumus⁴. » Videamus quare: videte si propter aliud quam propter charitatem. « Nos ex Deo » sumus. Qui novit Deum, audit nos: qui non est ex » Deo, non nos audit. Ex hoc cognoscimus spiritum ve- » ritatis et erroris. » Quia qui audit nos, spiritum habet veritatis: qui non audit nos, spiritum habet erroris. Videamus quid monet, et audiamus eum potius in spiritu veritatis monentem: non Antichristos, non amatores mundi, non mundum: si ex Deo nati sumus, « Dilectis- » simi, » sequitur supra, videte quid: « Nos ex Deo su- » mus. Qui novit Deum, audit nos: qui non est ex Deo, » non nos audit. Ex hoc cognoscitur spiritus veritatis et » erroris. » Jam ergo intentos nos fecit: quia qui novit Deum, ipse audit; qui autem non novit, non audit: et hæc discretio est spiritus veritatis et erroris. Videamus quid moniturus est, in quo illum audire debeamus. » Dilectissimi, diligamus invicem⁵. » Quare? quia homo

¹ Joan. xiv, 6. — ² Subaudi, rem. — ³ Luc. xxiii, 34. — ⁴ 1 Joan. iv, 6. — ⁵ Ibid. 7.

monet? « Quia dilectio ex Deo est. » Multum commendavit dilectionem, quia dixit « ex Deo est : » plus dicitur est, intente audiamus. Modo dixit : « Dilectio ex Deo est : et omnis qui diligit, ex Deo natus est, et cognovit Deum : Qui non diligit, non novit Deum¹. » Quare? « Quia Deus dilectio est. » Quid amplius dici potuit, fratres? Si nihil de laude dilectionis diceretur per omnes istas paginas hujus Epistolæ, si nihil omnino per cæteras paginas Scripturarum, et hoc solum unum audiremus de voce Spiritus Dei, « Quia Deus dilectio est ; » nihil amplius quærere deberemus.

V. Jam videte, quia facere contra dilectionem, facere contra Deum est. Nemo dicat, In hominem pecco, quando non diligo fratrem meum : (Intendite :) Et facile est est peccatum in hominem, in Deum solum non peccem. Quomodo non peccas in Deum, quando in dilectionem peccas? « Deus dilectio est. » Numquid nos dicimus? Si nos diceremus, « Deus dilectio est : » forte scandalizaretur aliquis ex vobis, et diceret, Quid dixit? quid voluit dicere, quia « Deus dilectio est? » Dedit dilectionem Deus, donavit Deus dilectionem. « Ex Deo est dilectio : » Deus dilectio est. » Ecce habetis fratres Scripturas Dei. Canonica est ista Epistola : per omnes gentes recitatur, orbis terræ auctoritate retinetur, orbem terrarum ipsa ædificavit. Audis hic ab Spiritu Dei, « Deus dilectio est. » Jam si audes, fac contra Deum, et noli diligere fratrem tuum.

VI. Quomodo ergo jamdudum, « Dilectio ex Deo est : » et modo, « Dilectio Deus est? » Est enim Deus Pater et Filius et Spiritus sanctus : Filius, Deus ex Deo : Spiritus sanctus, Deus ex Deo : et hi tres unus Deus, non tres dii. Si Filius Deus, et Spiritus sanctus Deus, et ille diligit in quo habitat Spiritus sanctus : ergo dilectio Deus est, sed

¹ I Joan. iv, 8.

Deus quia ex Deo. Utrumque enim habes in Epistola, et « Dilectio ex Deo est. » et « Dilectio Deus est. » De solo Patre Scriptura non novit dicere, quia ex Deo est. Cum autem audis « ex Deo ; » aut Filius intelligitur, aut Spiritus sanctus. Quia vero dicit Apostolus : « Charitas Dei » diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum, » qui datus est nobis¹ : » intelligamus in dilectione Spiritum sanctum esse. Ipse est enim Spiritus sanctus, quem non possunt accipere mali : ipse est ille fons, de quo dicit Scriptura, « Fons aquæ tuæ sit tibi proprius, et nemo » alienus communicet tibi². » Omnes enim qui non diligunt Deum, alieni sunt, Antichristi sunt. Et quamvis intrent basilicas, non possunt numerari inter filios Dei : non ad illos pertinet fons ille vitæ. Habere baptismum et malus potest : habere prophetiam et malus potest. Invenimus Saülem regem habuisse prophetiam, persequabatur sanctum David, et impletus est Spiritu prophetiæ, et prophetare coepit³. Accipere sacramentum corporis et sanguinis Domini et malus potest : nam de talibus dictum est : « Qui manducat et bibit indigne, judicium sibi manducat et bibit⁴. » Habere nomen Christi et malus potest, id est, Christianus vocari, et malus potest : de quibus dictum est : « Polluebant nomen Dei sui⁵. » Ergo habere sacramenta ista omnia et malus potest : habere autem charitatem, et malus esse, non potest. Hoc est ergo proprium donum : ipse est singularis fons. Ad hunc bibendum vos hortatur Spiritus Dei : ad se bibendum vos hortatur Spiritus Dei.

VII. « In hoc manifestata est dilectio Dei in nobis⁶. » Ecce, ut diligamus Deum, hortationem habemus. Possemus illum diligere, nisi prior ille diligeret? Si pigri eramus

¹ Rom. v, 5. — ² Prov. v, 17, 18. — ³ I Reg. xix, 24. — ⁴ I Cor. xi, 29.

— ⁵ Ezech. xxxvi, 20. — ⁶ I Joan. iv, 9.

ad amandum : non simus pigri ad redamandum. Prior amavit nos : nec sic nos amamus. Iniquos amavit, sed iniquitatem solvit : iniquos amavit, sed non ad iniquitatem congregavit. Ægrotos amavit, sed sanandos visitavit. « Deus » ergo dilectio est. In hoc manifestata est dilectio Dei in » nobis, quia Filium suum unigenitum misit in hunc mundum, ut vivamus per ipsum. » Quomodo ipse Dominus ait : « Majorem dilectionem nemo potest habere, » quam ut animam suam ponat pro amicis suis¹ : » et ibi probata est dilectio Christi in nos, quia mortuus est pro nobis. Dilectio Patris unde probata est in nos? Quia Filium suum unicum misit mori pro nobis : sic et Paulus apostolus dicit : « Qui Filio proprio non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit eum, quomodo non et cum » illo omnia nobis donavit²? » Ecce Christum tradidit Pater, tradidit Judas : numquid non quasi simile factum videtur? Traditor est Judas : ergo traditor est et Deus Pater? Absit, inquis. Non dico, sed Apostolus dicit : « Qui Filio proprio non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit eum. » Et Pater illum tradidit, et ipse se tradidit. Ait idem Apostolus : « Qui me dilexit, et tradidit se ipsum pro » me³. » Si Pater tradidit Filium, et tradidit se ipsum Filius, Judas quid fecit? Facta est traditio a Patre, facta est traditio a Filio, facta est traditio a Juda : una res facta est : Sed quæ res discernit Patrem tradentem Filium, se ipsum Filium tradentem, et Judam Discipulum tradentem magistrum suum? Quia hoc fecit Pater et Filius in charitate; fecit autem hoc Judas in prodicione. Videtis quia non quid faciat homo, considerandum est : sed quo animo et voluntate faciat. In eodem facto invenimus Deum Patrem, in quo invenimus Judam : Patrem benedicimus, Judam detestamur. Quare Patrem benedicimus, Judam detesta-

¹ Joan. xv, 13, — ² Rom. viii, 32. — ³ Galat. ii, 20.

mur? Benedicimus charitatem, detestamur iniquitatem. Quantum enim præstitum et generi humano de tradito Christo? Numquid hoc cogitavit Judas ut traderet? Deus cogitavit salutem nostram, qua redempti sumus : Judas cogitavit pretium quo vendidit Dominum. Filius ipse cogitavit pretium, quod dedit pro nobis : Judas cogitavit pretium, quod accepit ut venderet. Diversa ergo intentio diversa facta fecit. Cum sit una res, ex diversis eam intentionibus si metiamur, unum amandum, alterum damnandum; unum glorificandum, alterum detestandum invenimus. Tantum valet charitas. Videte quia sola discernit, videte quia facta hominum sola distinguit.

VIII. Hoc diximus in similibus factis. In diversis factis, invenimus sævientem hominem factum de charitate, et blandum factum de iniquitate. Puerum cædit pater, et magno blanditur. Si duas res proponas, plagas ei blandimenta; quis non eligat blandimenta, et fugiat plagas? Si personas attendas, charitas cædit, blanditur iniquitas. Videte quid commendamus, quia non discernuntur facta hominum, nisi de radice charitatis. Nam multa fieri possunt quæ speciem habent bonam, et non procedunt de radice charitatis. Habent enim et spinæ flores : quædam vero videntur aspera, videntur truculenta; sed fiunt ad disciplinam dictante charitate. Semel ergo breve præceptum tibi præcipitur, Dilige, et quod vis fac : sive taceas, dilectione taceas; sive clames, dilectione clames; sive emendes, dilectione emendes; sive parcas, dilectione parcas : radix sit intus dilectionis, non potest de ista radice nisi bonum existere.

IX. « In hoc est dilectio. In hoc manifesta est dilectio » Dei in nobis, quia Deus Filium suum misit unigenitum » in hunc mundum, ut vivamus per ipsum. In hoc est » dilectio, non quia nos dileximus, sed quia ipse dilexit

» nos¹. » Non illum dileximus prius : nam ad hoc nos dilexit, ut diligamus eum. « Et misit Filium suum litato-rem pro peccatis nostris. » Litatorem sacrificatorem sacrificavit pro peccatis nostris. Ubi invenit hostiam? Ubi invenit victimam, quam puram volebat offerre? Aliud non invenit, se ipsum obtulit. « Dilectissimi, si » ita Deus dilexit nos, debemus et nos invicem diligere². Petre, inquit, amas me? » Et ille dixit, « Amo. » Pasce oves meas³. »

X. « Deum nemo vidit unquam⁴ : » res est invisibilis; non oculo, sed corde quaerendus est. Sed quemadmodum si solem istum videre vellemus, oculum corporis purgaremus, unde videri lux potest : volentes videre Deum, oculum quo Deus videri potest purgemus. Ubi est iste oculus? Audi Evangelium : « Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt⁵. » Sed nemo sibi pro concupiscentia oculorum cogitet Deum. Facit enim sibi aut ingentem formam, aut magnitudinem aliquam inestimabilem distendit per locos, velut lucem istam quam videt his oculis, auget per campos quantum potest : aut facit sibi aliquem quasi venerabilis formæ senem. Nihil horum cogites. Est quod cogites, si vis videre Deum, « Deus dilectio est. » Qualem faciem habet dilectio? qualem formam habet? qualem staturam habet? quales pedes habet? quales manus habet? nemo potest dicere. Habet tamen pedes, nam ipsi ducunt ad Ecclesiam : habet manus, nam ipsæ pauperi porrigunt : habet oculos, nam inde intelligitur ille qui eget : « Beatus, inquit, qui intelligit super egenum et pauperem⁶. » Habet aures, de quibus dicit Dominus : « Qui habet aures audiendi, » audiat⁷. » Non sunt membra distincta per locos, sed

¹ 1 Joan. iv, 9, 10. — ² Ibid. 11. — ³ Joan. xxi, 15. — ⁴ 1 Joan. iv, 12. — ⁵ Matth. v, 8. — ⁶ Psal. xl, 2. — ⁷ Luc. viii, 8.

intellectu totum simul videt qui habet charitatem. Habita, et inhabitaberis : mane, et manebitur in te. Quid enim, fratres mei, quis amat quod non videt? Quare autem quando laudatur charitas, erigimini, acclamatis, laudatis? Quid vobis ostendi? aliquos colores protuli? aurum et argentum proposui? gemmas de thesauris effodi? Quid tale ostendi oculis vestris? Numquid facies mea mutata est cum loquor? Carnem gero, in ipsa forma sum in qua processi : in ipsa forma estis in qua venistis : laudatur charitas, et clamatis. Certe nihil videtis. Sed quomodo vobis placet quando laudatis, sic vobis placeat ut in corde servetis. Intendite enim quid dicam, fratres : Exhortor vos, quantum dat Dominus, ad magnum thesaurum. Si vobis ostenderetur aliquod vasculum anaglyphum, inauratum, operose factum, et illiceret oculos vestros, et duceret in se intentionem cordis vestri, et placeret vobis manus artificis, et pondus argenti, et splendor metalli : nonne unusquisque vestrum diceret, O si haberem vasculum istud? Et sine causa diceretis ; in potestate enim vestra non erat. Aut si quisquam vellet habere, cogitaret illud de domo aliena furari. Laudatur charitas vobis, si placet, habete, possidete : non opus est ut furtum alicui faciatis, non opus est ut emere cogitetis ; gratis constat. Tenete eam, amplectimini eam : dulcius illa nihil est. Si cum commemoratur talis est, cum habetur qualis est.

XI. Si qui forte vultis servare charitatem, fratres, ante omnia ne putetis abjectam et desidiosam ; nec quadam mansuetudine, imo non mansuetudine, sed remissione et negligentia servari charitatem. Non sic servatur. Non putet tunc te amare servum tuum, quando eum non caedis ; aut tunc te amare filium tuum, quando ei non das disciplinam ; aut tunc te amare vicinum tuum, quando eum non